

# SPEŁNIONE RÓWNANIE

**Krzysztof Szaliński**

zastępca dyrektora ds. technicznych PEC – Gliwice Sp. z o.o.

Najważniejsze, aby w przestrzeni, w jakiej funkcjonujemy my – ciepłownicy, było spełniane równanie  $(7bPE)+(URE)+(PEP2040) =$  zaspokajanie potrzeb i oczekiwań naszych klientów i partnerów biznesowych.

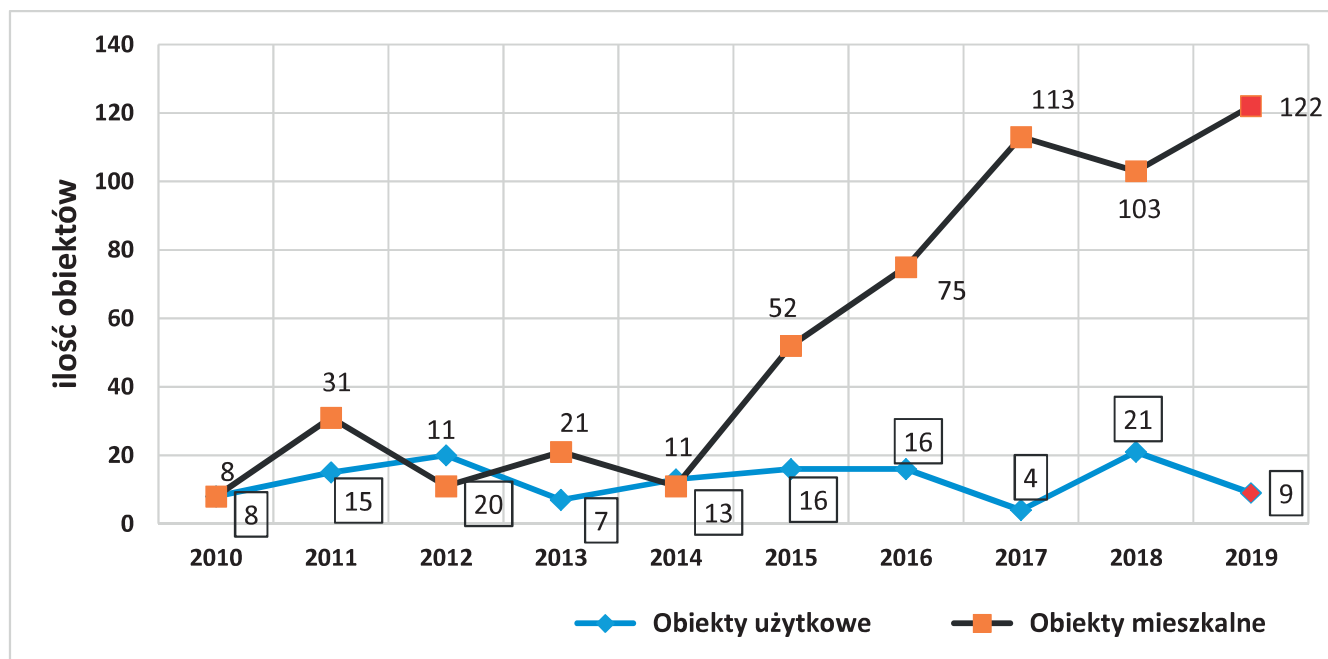
Jako przedstawiciel spółki produkującej i dostarczającej ciepło systemowe zauważam, że ostatnie lata przyniosły w Gliwicach wzrost zainteresowania przyłączeniem do m.s.c, co skutkuje większą liczbą nowych odbiorców ciepła (w tym wielu odbiorców ogranicza moc grzewczą po przeprowadzeniu termoizolacji). Nie nazwałbym tego tylko „kołem ratunkowym” dla miast wobec problemu smogu – jest to działanie ekonomicznie i środowiskowo uzasadnione. Oczywiście zmiany, o których jest mowa w artykule 7b. PE, jakie obowiązują od 1.01.2020 r., są jak najbardziej trafione. Zwiększa to potencjał sektora przy pozyskiwaniu nowych odbiorców, gdyż w zasadzie z urzędu jest wskazanie na dostawców ciepła systemowego.

Można polemizować ze stwierdzeniem, jakie widnieje w ustawie PE, odnoszącym się do porównania średnich cen sprzedaży ciepła jako warunku spełnienia lub niespełnienia obowiązku przyłączenia do systemu ciepłowniczego, gdzie: „Prezes URE reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych zgodnie z ustawą i polityką energetyczną państwa, zmierzając do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii”.

## W „gruncie” rzeczy

Sprawa poprawki 7b. w PE jest wielowymiarowa, w dalszym ciągu nierozstrzygnięta pozostaje sprawa uzasadnionego wejścia w teren prywatny,

**RYS.1**  
Liczba dołączanych obiektów w ostatnich 9 latach w PEC – Gliwice Sp. z o.o.

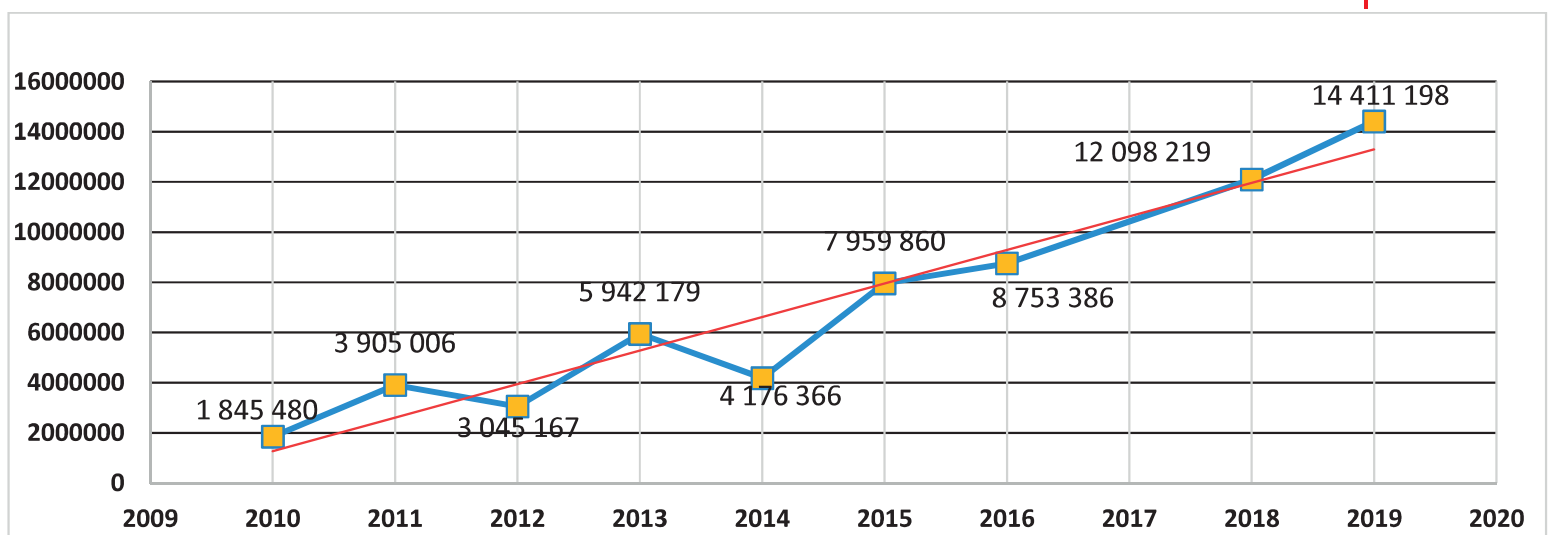




aby poprowadzić ciepłociągi i tu nie wystarczą argumentacje o wyższym interesie społecznym, zabezpieczeniu dostawy ciepła dla odbiorcy i tłumaczenia oraz przekonywanie, że to walka o wspólne błękitne niebo bez niskiej emisji, w naszym przypadku nad Gliwicami. Potrzebne są decyzje na szczeblu centralnym, wprowadzające obowiązek wpuszczenia inwestycji sieciowej w teren prywatny. Oczywiście, za uzasadnioną i realną wartość rekompensaty dla właściciela. Oceniając nasze inwestycje w terenie, przypomina to czasami walkę o ogień i stosowanie forteli, aby wejść w teren z ciepłociągiem. Tracimy czas, pieniądze, prowadzimy formalne i nieformal-

ne uzgodnienia. Finalnie inwestycja jest droższa. Niejednokrotnie zamiast np. 500 m ciepłociągu można by było poprowadzić 550 m i dostarczyć ciepło systemowe do kolejnych odbiorców, likwidując „kopciuchy”. Potrzebne jest podejście systemowe do tego typu inwestycji, traktujące je absolutnie priorytetowo. Zdarza się, że tracimy odbiorcę, bo nie sposób się porozumieć z prywatnym właścicielem, a budowanie ciepłociągu inną trasą nie jest uzasadnione ekonomicznie. To boli i pokazuje niedoskonałość systemu walki z niską emisją. W projekcie PEP 2040 pojawia się zapis działań przypadający na rok 2021: uproszczenia procedur w obszarze

**RYS. 2** Wartość przyjętych sieci centralnego ogrzewania i stacji wymienników ciepła na przestrzeni lat w PEC - Gliwice Sp. z o.o.







RYS. 3

Zrzut ekranu z ciągłego monitoringu spalin zainstalowanego na jednym z emitorów w PEC – Gliwice Sp. z o.o. po uruchomieniu nowej instalacji oczyszczania spalin

prorowadzenia inwestycji w zakresie ciepłowniczej infrastruktury sieciowej. Jest to projekt kierunku 7 (Rozwój ciepłownictwa i Kogeneracji) Polityki Energetycznej Polski do roku 2040, ale czy zostanie skutecznie zrealizowany – to inna sprawa. Jak na razie prowadzimy nierówną walkę o wejście w teren, nie posiadając skutecznych instrumentów legislacyjnych.

### Cena a jakość

Jeżeli popatrzymy na sektor ciepłowniczy, gdzie mamy do czynienia z producentami ciepła posiadającymi zamortyzowane aktywa bez inwestycji liniowych w ochronę środowiska, to finalna cena za GJ nie jest odzwierciedleniem jakości dostaw ciepła dla odbiorcy. Tu informacja o porównaniu średniej ceny ciepła w art. 7b PE jest trochę przestrzelona. Doskonale zdajemy sobie sprawę, że sektor ciepłowniczy jest przeregulowany i na pewno to nie pomaga w rozwoju. Warto podkreślić, że PEC – Gliwice Sp. z o.o. w ciągu ostatnich 15 lat wydało na inwestycje środowiskowe ponad 110 mln zł netto, a w ciągu następnych 4 lat planowane są dalsze nakłady w wysokości około 60 mln zł na kolejne takie inwestycje. Trzeba mieć zatem fundusze, spójną politykę finansową i stabilne procedury taryfowania ciepła, dostosowane do aktualnych warunków rynkowych i tu regulator trochę wiąże ręce. Duże środki inwestycyjne na ochronę środowiska to jedno, a drugie to spadki efektywności przy realizacji

wytwarzania ciepła przy stosowaniu best available technology, np. w instalacjach odazotowania spalin i stosowania palników niskoemisyjnych.

### Nieomylny regulator

Zdarzają się praktyki urzędnicze, gdzie na etapie procedowania wniosku o taryfę za ciepło regulator kwestionuje wielkości ponoszonych kosztów stałych, takich jak amortyzacja, remonty, wynagrodzenia, traktując je jako nieuzasadnione. Często pozbawia przedsiębiorstwa możliwości uzyskania zwrotu z kapitału, czyli mówiąc trywialnie – wynagradzania przedsiębiorstwa za zrealizowanie inwestycji, czy to liniowych środowiskowych, czy liniowych sieciowych. Na rozwój trzeba mieć finanse, bez tego sektor hamujemy inwestycyjnie i rozwojowo. Z jednej strony mamy warunki prowadzenia działalności koncesyjnej, czyli dążenia do zapewnienia wysokiej jakości świadczonych usług, niezawodności zaopatrzenia w ciepło, a z drugiej strony, jak koncesjonariusz chce zapewnić odpowiednie warunki działalności, to wprowadza się współczynnik korekcyjny określający projektowaną poprawę efektywności funkcjonowania przedsiębiorstwa energetycznego, na które nie przysługuje zażalenie.

### Białe certyfikaty na hamulcu ręcznym

Niezwykle ważną kwestią dla sektora, jak i dla naszego przedsiębiorstwa, są działania podnoszące efektywność energetyczną zarówno w sferze remontowej, jak i inwestycyjnej. Sektor ciepłowniczy jest zobligowany ustawą o efektywności energetycznej do udokumentowania działań w zakresie podnoszenia efektywności energetycznej. W naszym przypadku rocznie należy wykazać działania w przeliczeniu na tonę oleju ekwiwalentnego rzędu ok. 620 toe, aby móc spełnić obowiązek ustawowy. Oczywiście wartość jest zmienna i zależna od rocznej sprzedaży ciepła osiągniętej przez przedsiębiorstwo. Aktualnie oczekujemy na przyznanie świadectw efektywności energetycznej (białych certyfikatów) w ilości 532,890 toe za 12 zadań zakończonych oraz 617,403 toe za 14 zadań rozpoczętych i jeszcze niezakończonych.

Jako przedstawiciele sektora ciepłowniczego obserwujemy ponad 2-letnie opóźnienie w wydawaniu świadectw efektywności energetycznej. Jak czytamy w odpowiedzi URE „są problemy i dotyczą braków kadrowych organu”. To kolejny hamulec i wąskie gardło naszego systemu regulatora dla utrzymania procesu planowania rachunku przepływów finansowych i zagrożenie ponoszenia nieuzasadnionych kosztów, aby spełniać wymogi ustawy. Taka sytuacja na pewno wymaga usprawnienia, aby mechanizm wsparcia spełniał wymogi ustawy, mógł funkcjonować na przyzwyczajonych warunkach i by nie tylko sektor ciepłowniczy mógł w ramach dobrze przygotowanych i mądrze

L.p.	Symbol	Treść sprawozdania	Częstotliwość i termin
Miejsce przekazania: GUS			
1.	AP-01	Statystyczna ankieta przedsiębiorstw z kapitałem publicznym	Roczne – do 18 maja za ubiegły rok
2.	B-02	Sprawozdanie o produkcji budowlano-montażowej przedsiębiorstw niebudowlanych	Roczne – do 24 lutego za ubiegły rok
3.	C 01	Sprawozdanie o cenach producentów wyrobów i usług	Miesięczne – do 14 dnia
4.	DG-1	Meldunek o działalności gospodarczej	Miesięczne – do 5 dnia roboczego
5.	DNU-K	Sprawozdanie o międzynarodowej wymianie usług	Kwartalne – do 20 dnia po kwartale sprawozdawczym
6.	DNU-R	Sprawozdanie o międzynarodowej wymianie usług	Roczne – do 31 marca
7.	F-01/I-01	Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe	Kwartalne – do 20 dnia po kwartale; za IV kw. do 11 lutego
8.	G-01	Sprawozdanie o zużyciu i zapasach wybranych materiałów	Roczne – do 2 marca
9.	G-02a	Sprawozdanie bilansowe nośników energii	Kwartalne – do 15 dnia po I, II, III kwartale, z danymi od 1 stycznia do końca każdego kwartału
10.	G-02b	Sprawozdanie bilansowe nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej	Roczne – do 14 lutego
11.	G-02o	Sprawozdanie o ciepłe ze źródeł odnawialnych	Roczne – do 14 lutego
12.	G-03	Sprawozdanie o zużyciu nośników i energii	Roczne – do 16 lutego
13.	G-05**)	Sprawozdanie o wartości zużytych materiałów, energii i usług obcych oraz zapasów materiałów	Co 5 lat – do 10 maja
14.	G-06	Sprawozdanie o obrocie surowcami wtórnymi	Roczne – do 16 lutego
15.	GP	Sprawozdanie statystyczne dla grup przedsiębiorstw	Roczne – do 31 lipca
16.	IF	Instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	Roczne – do 31 lipca (za rok 2019)
17.	KZ	Sprawozdanie dla podmiotów z kapitałem zagranicznym	Roczna – 30 kwietnia
18.	L-02	Sprawozdanie o zadrzewieniach	Roczne – do 31 stycznia
19.	OS-1	Sprawozdanie o emisji zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie urządzeń oczyszczających	Roczne – do 31 stycznia
20.	OS-3	Sprawozdanie o gospodarowaniu wodą, ściekach i ładunkach zanieczyszczeń	Roczne – do 31 stycznia
21.	OS-6	Sprawozdanie o odpadach (z wyłączeniem odpadów komunalnych)	Roczne – do 31 stycznia
22.	OS-29/k	Kwestionariusz o kosztach bieżących poniesionych na ochronę środowiska	Roczne – do 30 maja
23.	P-01	Sprawozdanie o produkcji	Roczne – do 14 lutego
24.	P-02	Meldunek o produkcji wyrobów i zapasach	Miesięczne – do 5 dnia roboczego po miesiącu sprawozdawczym

TAB. 1

Lista jednych z wielu sprawozdań statystycznych kierowanych do sektora ciepłowniczego; pełna lista na dzień dzisiejszy to 42 pozycje

finansowych planów inwestycyjno-remontowych wywiązywać się z obowiązku wynikającego z ustawy o efektywności energetycznej poprzez rozliczenie przyznanych białych certyfikatów, bez ponoszenia dodatkowych kosztów.

### Intruz CO<sub>2</sub> jest w prawie podatkowym

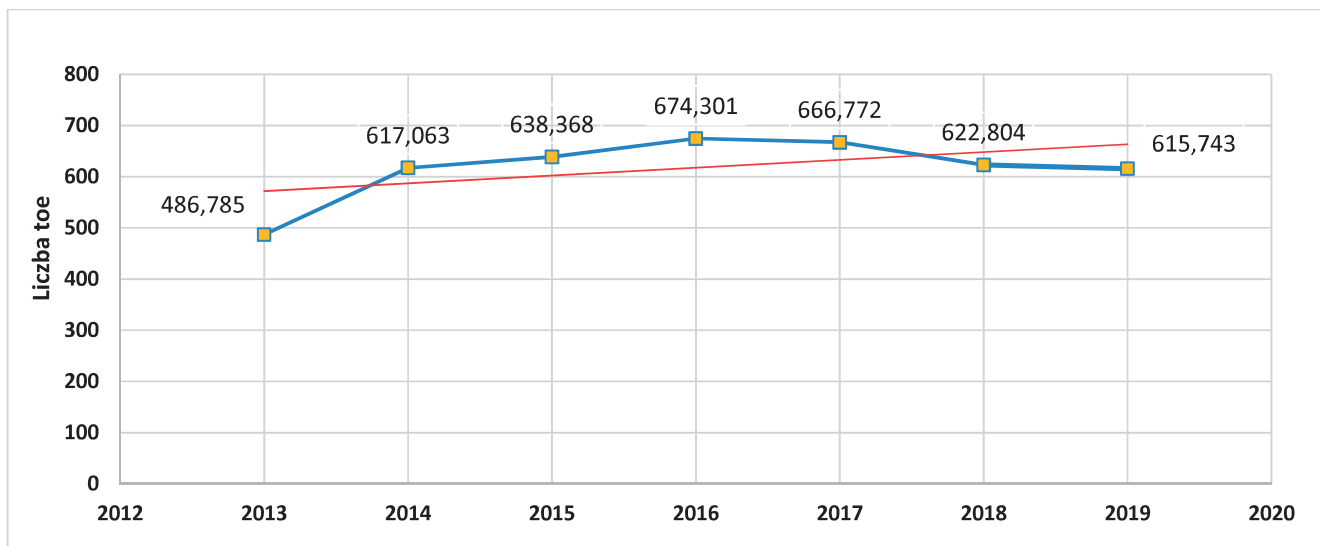
Niekorzystny wpływ na płynność finansową spółek ciepłowniczych ma zmiana sposobu opodatkowania podatkiem VAT zakupu uprawnień do emisji CO<sub>2</sub>, wprowadzona 1 listopada 2019 r. (zrezygnowano z tzw. „odwrotnego obciążenia”). Obecnie zachodzi konieczność zapłaty za dostarczone uprawnienia dostawcy krajowemu kwoty brutto (z 23% VAT-em), natomiast odliczony z tego tytułu podatek VAT będzie rozliczony w deklaracji dopiero w następnym miesiącu, a w przypadku nadwyżki zwrot pieniędzy nastąpi w późniejszym okresie na rachunek bankowy VAT o ograniczonej niestety możliwości ich wydatkowania.

### Nie gramy analogowo w cyfrowym świecie

PEC – Gliwice SP. z o.o. szeroko finansuje digitalizację i cyfryzację procesów produkcji, jak i dystrybucji ciepła. Obserwujemy, że w zadaniach podnoszących efektywność energetyczną, jakie realizujemy, 30% stanowią instrumenty i narzędzia rozwiązań IT. Jedno z zadań, jakie będzie realizowane, wiąże się z wymianą algorytmów prognozowania zapotrzebowania na moc cieplną sieci ciepłowniczej. W dzisiejszych warunkach nie można grać analogowo w cyfrowym świecie. Z ciekawszych rzeczy warto wspomnieć, że kończymy pracę nad systemem wskazującym w czasie rzeczywistym sprawności agregatów pompowych, co niezwykle wspomaga procesy decyzyjne naszej załogi. Dochodzimy do bardzo ciekawych wniosków produkcyjnych, a korelacja z zadaniem wymian algorytmów prognozowania zapotrzebowania na moc cieplną i predykcją sprzedaży opartej na samouczących się algorytmach sieci neuronowej da całkiem pokaźne



**RYS. 4**  
Realizacja obowiązku wynikającego z ustawy w PEC – Gliwice Sp. z o.o.



**RYS. 5**  
Raport udoskonaleń z wykorzystaniem środków inwestycyjnych i remontowych w PEC – Gliwice Sp. z o.o.



narzędzie do minimalizowania i prognozowania kosztów produkcji i dystrybucji ciepła.

\*\*\*

**Statystki..., czyli niekończąca się opowieść**

Popatrzmy na sektor ciepłowniczy oczyma statystyków i sam proces pozyskiwania informacji na temat działalności sektora ciepłowniczego. Składanie tych samych danych kilka razy w roku w różnych terminach i różnych urzędach bezpłatnie, nie biorąc pod uwagę, jak duże to powoduje koszty dla przedsiębiorstwa. Podjęliśmy trud podliczenia kosztów pracy pracowników zobowiązanych do udzielania informacji statystycznych – wynikowo to rząd 12% czasu pracy.

Najważniejsze, aby w przestrzeni, w jakiej funkcjonujemy my – ciepłownicy, było spełniane równanie (7bPE)+(URE)+(PEP2040) = zaspokajanie potrzeb i oczekiwań naszych klientów, partnerów biznesowych w sposób korzystny dla obu stron oraz dostarczanie finalnego produktu w sposób: tani/ciągły/ pewny/ekologiczny i konkurencyjny, zapewnienie rozwoju sieci i innowacyjnych technologii, bo zdarza się coraz częściej przesadne regulowanie sektora ciepłowniczego. Stawką jest wykorzystanie potencjału sektora w skali makro, a czas w tej sprawie nie jest naszym sprzymierzeńcem.